Цілісінький день залицялося сонце до хвилі морської, та не подається красуня лукава: тільки що сонце багате золотом щиро осипле її, – зараз і зникне, пірне в глибину, винесе перлів, вквітчається ними і гордо несеться, сміється, од сонця дари не приймає: "Я кращі сама, каже, маю!" Даремне весь день закликало закохане сонечко до бережка хвилю – з піском гаряченьким погратись, об камінь старий поплескатись, – не слухалась хвиля прудка і далі тікала у море. Втомилося сонце, розсердилось, з сорому все зчервоніло, кинуло погляд сердитий востаннє на хвилю й сховалось за пишну рожеву завісу. А хвиля всміхалась, весела, рум’яна, в танку подружок молодих; всі вкупі до берега йшли спочивати: віночки перлисті зняли, повбирались в одежу буденную на ніч і тихо балакали йдучи.

Аж ось, щось зробилося хвилі-красуні: уся затремтіла, назад подалася, головку схилила на плечі сестриць-подружок. "Сестрице, чого ти? Чого?" запитали вони клопотливо. І знов підвелася високо вродливая хвиля, закинула гордо голівку і глянула сміливо в вічі тому, хто так їй спокій стурбував. А він, весь блідий од кохання, палко вдивлявся з високого неба у темнеє море. Не здержала погляду хвиля його: уся затремтіла тим світом кохання й схилила голівку свою соромливо.

– Чого ж ти? Чого? – запитали збентежені сестри; зітхнула лиш важко високими грудьми, всміхнулась вона – догадалися меншії сестри, ласкаво й радісно стали вбирати молоду до вінця.

Вдяглася в шовковії зеленії шати, перлистим вінком уквітчалась, а милий усю її сріблом осипав і шлях золотий простелив їй по темному морю.

Іде вона, йде, все бистріше-хутчіше, все важче-палкіше зітхають високії груди, і радісні сльози спадають на вид, і очі блищать од кохання. А милий покинув зірок-світилок, покинув боярина-хмару, спішить-поспішає назустріч коханці, схилився над самеє море і манить її.

Оступилися хвилі-дружки, і одна лиш вона піднялася, а місяць облив її сяйвом, у серце їй навіть заглянув, блискучими всю поцілунками вкрив і тихо повів за собою. І хвиля співала, і хвиля зітхала, од щастя не бачила краю веселому раю. Дружки ж темноризі оддалю цікаво і несміливо йшли.

Не вечір, не два нетерпляче коханці чекали, поки те заздрісне сонце засне, і веселі-щасливі мерщій поспішали на любу розмову: з-за гір ясний місяць, а хвиля з морського глибокого дна…

Не день і не тиждень закохана хвиля гуляє, співає, од щастя осліпла, не бачить, що милий уже не такий, як колись. Пізніше й пізніше виходить на небо високий та заспаний, наче з похмілля, і дивиться чудно так – криво. А хвиля нічого не знає, співає, його дожидає до самої глупої ночі, вдягається пишно в грезет золотий та в білу перлистую піну. Даремне! Не хоче дивитися милий на пишну красу! І меркнуть грезетові шати, і піна перлиста збігає з чола, а хвиля все ходе, зітхає та погляду його шукає. І став одвертатись місяць од милої, – стане собі над горою, і що він там робить, не знає покинута хвиля, хоч дивиться пильно, гукає – даремне! І стала питати ревнивая хвиля, чого він од неї тікає, кого за горою шукає, чого він аж схуд і поблід і не дивиться в вічі, – так місяць всміхнеться та скоса погляне та й піде скривившись за гору, а ні, так загорнеться в темнії хмари.

Раз колись хвиля спіткала його (море заснуло було, і хвиля собі задрімала під каменем), місяць тоді крадькома з-за чорної хмари виставив срібнії роги – когось виглядав. Порвалася вгору з питанням ревнивим розгнівана хвиля, а він і не глянув – пішов собі просто до скелі. Погналася хвиля за ним, а місяць над скелею став, моргнув на коханку лукаво, сказав їй: "Бувай!" І сховався за скелю високу.

Розгнівалась хвиля ревнива: одбігла назад, розігнавсь і кинулась просто на скелю, розлучницю злую.

Розбилась краса водяная об камінь суворий, німий: віночок порвався, упав і розсипавсь, блискучії шати померкли, зім’ялись, слізьми залилась, заридала негласна, із жалем назад повернула у море! Ласкаво горнули її сестрички, і рибки її розважали – даремне! Сумна, все сумна походжає, то зрадника люто кляне, то поглядом його шукає. Питалася в вітра, а той, ненависний, лиш свище, – питала в зірок, а вони лиш моргають на неї, а його немає-немає. Десь зовсім подався і зник він з високого неба.

Темна, похмура, важкою ходою блукає по морю вагітная хвиля, прийшла до каміння, вдарилась, впала на його і б’ється, і стогне, і плаче… Вже треті півні проспівали, вже Віз покотивсь на край неба, як хвиля дочку на камінняx знайшла і Мрія її нарекла.

Легенька, як піна, як місячний промінь, ясна, як хвиля, прудка, жартовлива вийшла з обіймів матусі на берег плисковатий Мрія, а мати злегенька плескала-горнула дитину кохану, прибоєм гойдала та нишком навчала:

"Лети, моя доню, лети над землею й водою, як вітер ти вільна, немає тобі перепону, лети і шукай того зрадника – батька ясного твого. Чаруй всіх красою, відраду давай нещасливим, щасливих же трохи дратуй, жартуй з ними, тільки злегенька, гляди – не знущайся. Де ж зрадника, доню, якого побачиш – помстися за скривджених, доню: мерщій замани до мене в обійми тяжкії, і всім я їм щиро оддячу за кривду, якої навчились вони у свого різноликого місяця-пана. А його, а його найбільше шукай, моя доню, а знайдеш – на суд закликай".

І Мрія простилася з ненькою. Тихо на крильцях туманних угору звилася і скрізь понеслася над світом. Того причарує і тугу розважить, а другого сном налякає страшним і бавиться Мрія жартлива. Літала-літала по світу і чує: зірки гомонять, що скоро вже вернеться в темну небесну країну місяць ясний. Згадала дочка про скривджену матір, і вчулося їй, як стогне безщасна, прикута до дна. Зібрала всю злість, закуталась Мрія у темний, холодний туман і летить вже назустріч батькові злому, що в хмарі довго чогось забарився, чепуриться. Зорі аж нижуть очима

повітря, моргають, тремтять – коханця свого дожидають, а вітер замовк – дожидає приказу, коли одхилити завісу.

Стоїть дожидається Мрія. І ось розділилась завіса хмарна: молодий та блискучий, ласкавий та радісним він показався… Вклонились зірки, дрібніші сховались як слуги перед паном, а більші остались, вітають і любу розмову ведуть. Глянув направо, уліво по небові місяць, як добрий хазяїн ("Який же він зрадник? Який він лукавий, що мати казала?" думає Мрія), зирнув він униз, де Мрія у сивий туман угорнулась, зирнув, усміхнувся ласкаво дочці своїй любій: веселкою сивий туман засіяв, заблищав, наче срібний – і злоба у Мрії пропала, забула вона свою неньку: без руху, в нестямі дивилась-дивилась на милого батька, і всі, хто люби її досі, усі задивилися з нею укупі на місяць…

І місяць почав наближатись до доньки; гнав-розганяв тумани, розсовував хмари йому буйний вітер покірний – його челядинець, а зорі йшли чередою за ним Тремтіла од радощів Мрія: "Не можу, не можу я вірити неньці! Люблю свого милого батька", шептала. А вітер управивсь на небі, спустився, пішов спочивати в долину та, йдучи проз море, штовхнув попід боки дрімаючу хвилю. Кинулась хвиля, завила, заплакала ревно сльозами гіркими. І вітер, злякавшись, помчався до моря, та, над землею летючи, нишком доніс і до Мрії плач її рідної неньки. Зникла, сльозою-росою впала на землю ніжная Мрія, і місяць здивовано скрізь оглядався, де ділось дитя його миле. А мати даремне лютує і плаче, й благає, щоб швидше вернулась дочка, що помститись дала їй уволю.

А Мрія блукає весь ден по печерах, по нетрях, по лісу густому, в руїнах забутих або між каміння над морем сховає задумане личко своє і чекає лиш ночі. Вечір настане – знов піднімається Мрія угору і хоче у батька спитати, навіщо він матір ізрадив; та тільки що гляне з докором на ту красу – задивиться мовчки, уся заніміє, не вчує, як ніч та пролине, а ранок настане, – сльозою-росою розсиплеться Мрія, згадавши про матір, що дурно чекає її, в нетерплячці плеще об берег, то плаче, то стогне, то лащиться – кличе її, грізно кляне-проклинає…